

- 1) Bakgrund.**
- 2) Redovisning av aktiviteter utifrån verksamhetsplan för 2014.**
 - **Utifrån avtalets uppdrag.**
 - **Utifrån handlingsplanen för barnets rättigheter.**
- 3) Redovisning ekonomi.**

1 Bakgrund

I april 2013 antog landstinget i Uppsala län en policy och handlingsplan för genomförande av barnets rättigheter ¹. Under 2014 – när FN:s barnkonvention firade 25 år - var aktiviteterna inskrivna i alla vårdavtal och regelböcker men också i verksamheternas styrkort. Som stöd i genomförandet av barnets rättigheter har landstinget avtal (Dnr 2012-0070) med föreningen Barnombudsmannen i Uppsala (BOiU) om funktionen Länsbarnombudsman (Läns-BO).

- **Avtalets uppdrag** beskriver vad funktionen Läns-BO ska utföra i landstingsfinansierad verksamhet och länets kommuner. Det mesta i uppdraget utförs av Martin Price, som också har titeln Länsbarnombudsman. Andra medarbetare på BOiU utför uppdragen som genomförs i länets kommuner, ² men också uppdragen inriktade på föräldrastöd och delar av arbetet inom barnskydd.
- **Handlingsplanens aktiviteter** riktar sig endast till landstingsfinansierad verksamhet. Läns-BO kan efter förankring i referensgruppen ³ utföra hela eller delar av landstingets aktiviteter i handlingsplanen.

Regelbunden redovisning av verksamhet sker till verksamhetschef på BOiU Lisa Skiöld och till kontaktpersonen på landstingets ledningskontor Birgitta Ekholm Lejman. Fyra gånger om året sammanträder Läns-BO:s referensgrupp. De får tre rapporter om genomförandet, uppdelade på respektive förvaltning i landstinget, på årets aktiviteter i handlingsplanen samt länets kommuner. Läns-BO:s verksamhetsberättelse upprättades i februari 2015. Nu går den som ärende till referensgruppen och därefter godkänns av årsmötet för föreningen BOiU. Till landstingets Hälso- och sjukvårdsstyrelse kommer den som rapport i april 2015.

¹ Policy och handlingsplan har diarienummer CK 2012-0184 och finns för läsning på www.boiu.se/lbo

² BOiU har avtal med Uppsala kommun. De uppdragen redovisas inte här. Endast länets övriga kommuner.

³ Avtalet beskriver i punkt 4 att en referensgrupp ska finnas med repr från BOiU och hälso- och sjukvårdsstyrelsen HSS. Uppdraget är att planera, prioritera och följa upp verksamheten.

2) Redovisning av aktiviteter utifrån verksamhetsplan för 2014.

Verksamhetsplanen bygger på de två olika uppdragsroller som Läns-BO har. Dels utifrån uppdragen i avtalet, dels utifrån det stödjande uppdraget för landstinget i dess genomförande av handlingsplanen för barnets rättigheter. **Detta medför att verksamhetsberättelsen är längre än vad som är önskvärt.** Alla aktiviteter i verksamhetsplanen är förankrade både hos kontaktpersonen på ledningskontoret och i referensgruppen. Färgen illustrerar hur väl Läns-BO anser uppdraget genomfört. **Grönt = genomfört. Gul = ej helt genomfört. Rött = ej genomfört.**

	1 Uppdrag från avtalet: "Sprida kunskap och medvetenhet om barnkonventionen och landstingets policy om barnkonventionen."	
2 Verksamhetsplan Läns-BO	3 Genomförande av Läns-BO under 2014.	
	Läns-BO höll 51 utbildningar för verksamheter i landstinget.	GRÖN
	Alla landstingets politiska nämnder och styrelser har fått grundutbildning om barnets rättigheter och barnrättsliga beslutsunderlag.	GRÖN
Till verksamheter: ska ingå i alla Läns-BOs möten och utbildningar.	Under 2013 eller 2014 har nästan alla förvaltningsledningar och de flesta divisionsledningar på Akademiska fått utbildning.	GRÖN
	Utbildningsplanen i barnets rättigheter" för landstingets politiker och anställda antogs av Landstingsstyrelsen november 2014. Den togs fram av Läns-BO, i samarbete med kontaktpersonen på ledningskontoret och referensgruppen.	GRÖN
	Läns-BO arbetar med att producera och bidra till att barnets rättigheter finns i ordinarie information på webb, intranät och trycksaker. Ännu fler verksamheter bör bidra till att berätta om barnets rättigheter.	GUL
Till barn och unga: genom BOiU:s satsning "Din Röst".	Många (framförallt från lägre årskurser) har deltagit i utbildning för "Din röst". Färre genomförde hela konceptet med besök.	GUL

Till föräldrar: utdelning av material via MVC/BB och hemsidor för föräldrar.

BB har ändrat rutiner för utdelning av material. Nya samarbeten söks, t.ex. inslag om barnets rättigheter i föräldrastöd.

RÖD

1 Uppdrag från avtalet: "Sprida kunskap om verktyg/metoder och arbetssätt för att integrera barnperspektivet i landstingets och kommunernas verksamheter."

2 Verksamhetsplan Läns-BO

3 Genomförande av Läns-BO under 2014.

Samtliga nämnder och styrelser i landstinget och berörda tjänstemän fullföljde under 2014 minst en utbildning av Läns-BO i barnets rättigheter och barnrättsliga beslutsunderlag såsom barnkonsekvensanalyser.

GRÖN

Till landstinget - utbildning av verksamheter på alla nivåer i barnrätt och former för barnrättsliga underlag för beslut.

Ledningskontoret har fått en särskild mall för barnrättsliga underlag som ska användas vid alla beslut som rör barn. Den ska nu läggas i landstingets Kvalitetshandbok.

GRÖN

En specialgjord pappersmapp, med barnrättens principer och råd för att genomföra en barnkonsekvensanalys, har tagits fram av BOiU och distribuerats till kommunala beslutsfattare. Den ska nu distribueras till nyckelbeslutsfattare även i landstinget.

GUL

Vid alla utbildningar för verksamhetsledning ges grundförståelse för barnrättsliga beslutsunderlag.

GRÖN

Verksamheter som vill genomföra barnets rättigheter bjöd vid minst 40 tillfällen in Läns-BO till inventering av det egna arbetet och planering. Fler verksamhetsbeslut bör prövas med ett barnperspektiv.

GUL

Till kommunerna i länet - de erbjuds motsvarande utbildning.

Sju utbildningar hölls för tjänstemän och politik i länets kommuner.

GRÖN

Läns-BO och BOiU är mycket aktiva i länets Barnskyddsrad.

BOiU fortsätter att vara drivande i länets barnskyddsrad. Två symposium med internationella talare har arrangerats och aktuella utmaningar för samverkan diskuteras vid regelbundna möten.

GRÖN

1 Uppdrag från avtalet: <i>"Ge praktisk handledning, råd och stöd till landstinget och kommunerna i deras arbete med användandet av verktyg/metoder och arbetssätt."</i>		
2 Verksamhetsplan Läns-BO	3 Genomförande av Läns-BO under 2014.	
De som vill utveckla sitt barnrättsarbete får stöd som en enskild insats och när lämpligt som ett samarbete. Detta oavsett om de är en verksamhet i landsting eller kommun.	Många verksamhetsansvariga har kontaktat Läns-BO för ett barnrättsligt perspektiv inför ett beslut. Minst 10 möten har handlat specifikt om barnkonsekvensanalyser. Minst ett dussin barnkonsekvensanalyser har Läns-BO deltagit i eller gjort.	GRÖN
	Östhammar, Knivsta och Älvkarleby har haft tre möten vardera av medarbetare på BOiU för planering av egna former för barnrättsliga beslutsunderlag. Heby och Tierp har fått besök och förfrågan om att arbeta med barnrätten, men inte kommit igång än. Kommuner i länet har också vid flera tillfällen kontaktat BOiU för råd.	GRÖN
1 Uppdrag från avtalet: <i>"Sammankalla och samverka med ansvariga verksamheter riktade till barn och unga."</i>		
2 Verksamhetsplan Läns-BO	3 Genomförande av Läns-BO under 2014.	
Sprida goda exempel är en strategi. till exempel inom området dialog med unga (handlingsplanen mål 7a) där rapport ska tas fram. Erfarenheter sprids därefter till personal och politiker vid spridningskonferenser.	Bra former för dialog med barn är avgörande för barnkompetens. Sprida goda exempel är därför viktigt. Se genomförande under mål 7 i handlingsplanen nedan.	GRÖN

Vissa befintliga nätverk följs som de för barns smärtförberedelse, barnambassadörer, Barnskyddsrådet och nätverket för Regional föräldrastödssamverkan.

Utmaningen att upptäcka och hjälpa barn som är anhöriga till en svårt sjuk förälder (HSL 2g§) har Läns-BO ägnat mycket tid åt. 20 möten i verksamheter och dess ledningar för att bidra till samordnat stöd. En rutin för hela onkologkliniken är ett av de konkreta resultaten. Landstinget som helhet har nu också antagit en handlingsplan för anhöriga. Genomförandet av den ligger utanför Läns-BO:s uppdrag, vilket också är överenskommet med ledningskontoret.

Samverkan - övrigt

Några aktuella grupper av barn som kan fara illa är de i asylprocessen och de som bevittnat eller utsatts för våld. Under 2014 uppmärksammades också de olika villkoren i länet för barn som vill få och behöver avancerad hemsjukvård eller palliativ vård hemma. Drygt 20 möten har Läns-BO deltagit i kring de grupperna av barn.

Samverkan - övrigt

Studerande till sjuksköterska, psykolog, läkare och socionom behöver träffas redan under utbildningen för ökad samverkan med barnet i centrum. Läns-BO är aktiv i arbetsgruppen och agerar moderator för universitetets samverkansdag som nu arrangeras två gånger om året.

Samverkan - övrigt

Många i länet tar fram god barnstatistik (mål 3 i handlingsplanen). Läns-BO sammankallade dem vid några tillfällen för ökad samordning. Gruppen arrangerade också ett utbyte med motsvarande i Jönköping. Ledningskontoret tar nu över ansvaret för denna samverkan. Läns-BO riktar in sig på barnets egen röst i statistiken, både som patient och ung medborgare.

GRÖN

GUL

GRÖN

GRÖN

1 Uppdrag från avtalet: "Utgöra remissinstans i frågor som rör barn och unga."	
2 Verksamhetsplan Läns-BO	3 Genomförande av Läns-BO under 2014.
Läns-BO kan reflektera över enskilda frågor på förfrågan från anställda i landstinget. Det kan vara muntligt, men också skriftligt och i vissa fall görs en förhandsprövning eller barnkonsekvensanalys.	Som framgått ovan har Läns-BO regelbundet tillfrågats om barnrättsperspektiv under beredningen av beslutsunderlag. Den enda formella remissen under året var förslaget till handlingsplan för anhöriga barn och vuxna. I svaret framförde Läns-BO kritik såväl mot att barn och vuxna hanteras i samma handlingsplan som mot väsentliga delar av innehållet. Läns-BO:s möten med berörda och mycket arbete av projektledaren har lett till en avsevärt förbättrad (men fortfarande gemensam) handlingsplan, som nu februari 2015 antagits politiskt.
	GRÖN
	GRÖN
1 Uppdrag från avtalet: "Representera landstinget i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) nätverk för barnkonventionsarbete."	
2 Verksamhetsplan Läns-BO	3 Genomförande av Läns-BO under 2014.
Nätverket arbetar inom SKLs genomförandeuppdrag från regeringen för barnkonventionen. Två heldagar på våren och två på hösten, oftast i Stockholm. Läns-BO ingår också i arbetsgruppen.	Deltagit vid alla möten, och är aktiv i arbetsgruppen.
	GRÖN

Utifrån handlingsplanen för barnets rättigheter.

Handlingsplanen för genomförande av barnets rättigheter bygger på landstingets policy som antogs vid samma tillfälle 24 april 2013. Nio mål ställs upp och de har tidsbestämda aktiviteter. Målgruppen är all landstingsfinansierad verksamhet som genom vårdavtal och annan styrning ska genomföra handlingsplanen med stöd av Läns-BO. Vissa aktiviteter kan Läns-BO genomföra själv efter förankring i referensgruppen.

För 2014 har alla förvaltningar och på Akademiska sjukhuset även alla divisioner redovisat genomförande av handlingsplanen, i enlighet med sitt styrkort. För 2015 inkluderas inte handlingsplanen i styrkortet, vilket reser frågor om hur verksamheter ska redovisa genomförande framöver. Nedan redovisas vad Läns-BO gjort inom ramen för 2014 års aktiviteter.

1 Mål 4, aktivitet 1 i landstingets handlingsplan för genomförande av barnets rättigheter:

"Förtroendevalda ska få utbildning i vad som krävs inför ett beslut avseende barnkonsekvensanalyser."

2 Verksamhetsplan Läns-BO

3 Genomförande av Läns-BO under 2014.

Enligt överenskommelse med politiska ledningen ska varje nämnd och styrelse i landstinget ha erhållit ett pass med introduktion om barnrätt och ett med fortsättning om verktyg såsom barnkonsekvensanalys.

Redan 2013 planerade Läns-BO med landstingsråden Klomp och Nordquist utbildning för alla förtroendevalda. En unikt bred satsning som slutfördes under 2014. Den bör genomföras även för nya mandatperiodens politiker.

GRÖN

1 Mål 4, aktivitet 2. *"Ledande anställda i landstinget ska prioritera [att barnrättsbasera] beslut och beslutsunderlag."*

2 Verksamhetsplan Läns-BO

**Bidra till genomförande och framtagande av modeller i verksamheter.
Samt - i mån av tid - genomföra egna barnkonsekvensanalyser.
Landstingets ledningssystem behöver bygga in barnrättsbaserade underlag.**

3 Genomförande av Läns-BO under 2014.

Chefer kontaktar ibland Läns-BO om barnrättsperspektivet inför ett beslut. De bistås med råd, exempel eller med att göra hela det barnrättsliga underlaget. Hälso- och sjukvårdsstyrelsen pekade 2014 föredömligt ut ett antal beslut som skulle innehålla ett barnrättsperspektiv. Minst ett dussin barnkonsekvensanalyser eller motsvarande har upprättats under 2014. De genomförda, tillsammans med exempel från andra landsting läggs i ett forum (arbetsrum) på landstingets intranät. Mallar för barnrättsliga beslutsunderlag kommer under 2015 in i ledningssystemet.

Innan handlingsplanen gjordes inga barnrättsliga underlag inför beslut. Utanför ledningskontoret kan ändå inte målet anses genomfört.

GRÖN

GUL

1 Mål 5, aktivitet 1. *"Landstinget ska säkerställa att alla verksamheter som möter föräldrar informerar om barnets rättigheter."*

2 Verksamhetsplan Läns-BO

Prioritering av muntlig information i samband med tex möte om barnets behandling, samtycke och sekretess.

Patientnämnd, HSO och Läns-BO gör patientbroschyr till barnsjukhuset.

3 Genomförande av Läns-BO under 2014.

Föräldrar behöver få information om barnets rättigheter från anställda i landstingsfinansierad verksamhet men också från informationsmaterial. Anställda behöver kunskap om barnets rättigheter i barnkonventionen och i svensk lagstiftning. Patientlagens trädde ikraft 1 jan 2015 och är ett stort steg framåt för barnets rättigheter som patient. Många verksamheter ville lära sig om hur lagen påverkar dem. Hela 49 utbildningar hölls om barnets rättigheter i landstingsfinansierad verksamhet under 2014. Utbildningsplanen antogs.

Patientbroschyren finns som pilot och är uppskattad. Den utvärderas nu och ska troligen spridas till fler avdelningar. Den har kommit att huvudsakligen vända sig direkt till barnet, snarare än till förälder och barn.

GRÖN

GRÖN

Material till nyblivna föräldrar.
Ihop med BB, MVC, BVC.

Samarbetet föll på nya rutiner inom BB och MVC. Istället finns nu satsning på material för BVC.

GUL

Samordning pågår för att
integrera barnrätt i befintliga
kanaler såsom kallelser men
också på barnwebben.

Information om barnrätt finns på några verksamheters hemsidor, på 1177 och på barnsjukhusets Barnwebb. Men viktigaste kanalen är att få till allmänt barnanpassade kallelser som också kan nämna relevant barnrätt.

GUL

1 Mål 6, aktivitet 2. *"Landstinget ska säkerställa att vårdavdelningar för vuxna har fungerande rutiner för information och delaktighet för anhöriga under 18 år."*

2 Verksamhetsplan Läns-BO

3 Genomförande av Läns-BO under 2014.

Tydliggjord samverkan med
anhörigprojektet.

Målet 6:2 är inte genomfört av landstinget, men Läns-BO:s aktiviteter är fullt genomförda. Landstingets ledningskontor har tagit fram en handlingsplan för förbättrat anhörigstöd. Läns-BO har varit mycket aktiv i att påverka den i barnrättslig riktning. Den antogs i februari 2015 av hälso- och sjukvårdsstyrelsen. Planen kommer att bidra till att målet kan uppfyllas. Läns-BO bidrog till att en första rutin för anhöriga barn antogs på Akademiska (onkologi).

Politiskt antagen handlingsplan.

GRÖN

1 Mål 7, aktivitet 1. *"Landstinget ska inventera, beskriva och utveckla goda former för dialog på alla nivåer med barnet som brukare och anhörig."*

2 Verksamhetsplan Läns-BO

1) Läns-BO gör rapport med insamlade exempel på former för barnet som brukare, patient och anhörig.

1a) Bjud in/genomför workshop samt erfa-grupper såsom "unga barn", "AKK", "samråd".

1b) Ev dialogplattform för barn/unga i landstinget. Inspiration från andra länder.

2) Paneler, för bred ung brukardialog. Samarbete med PSYNK och Länsdelsberedningar.

3) Barnwebben, utveckla. Widget för barnsjukvård och återkoppling patientnöjdhet?

3 Genomförande av Läns-BO under 2014.

1) Speciella och goda exempel på dialog med barn har nu beskrivits och presenterats i häftet "Många bra sätt" som distribueras i all landstingsfinansierad verksamhet. Varje uppslag i häftet beskriver ett tema där barnet är "patient" – indelat på före, vid och efter besöket, men också "anhörig" till vuxen patient samt en "medborgare" i länet.

1a) Produktionen försenades, men planer är klara för möten 2015.

1b) En plattform är inte framtagen, men alltfler vill lära om goda former för dialog med barn.

2) Läns-BO ingick i ett pilotprojekt, med många möten och diskussioner mellan oss vuxna, men också möten med ungdomar i Enköping, Bålsta och Hummelsta. Erfarenheterna var många och stor potential finns för ledningskontoret och förvaltningsledningarna att samla unga till brukardialog.

3) Barnwebben finns kvar, men undantogs en mobilanpassning och resurstilldelning. Satsning behövs.

GRÖN

GUL

RÖD

GRÖN

GUL

<p>Utöver verksamhetsplan gjordes ett patienthäfte på Barnsjukhuset.</p>	<p>Patienthäftet har tagits fram och testats på två avdelningar på barnsjukhuset under andra halvan av 2014. Det togs fram av Läns-BO i samarbete med Patientnämndens kansli och HSO (handikapporganisationernas samarbetsorganisation). I häftet kan unga patienter också återkoppla till berörd ledning vad de tycker.</p>	<p>GRÖN</p>
<p>2 Verksamhetsplan Läns-BO</p>	<p>1 Mål 8, aktivitet 2. <i>"Handlingsprogram behövs för att öka andelen anställda som anmäler oro om att ett barn far illa."</i></p> <p>3 Genomförande av Läns-BO under 2014.</p>	
<p>Framtagande av handlingsprogram.</p>	<p>För anmälan av oro om ett barn enligt Socialtjänstlagen 14 kap finns ett formulär och en instruktion för hela landstinget, framtagna av Barnskyddsteamet. Teamet har också gjort en film och en digital utbildning, men formerna för distribution är ej beslutade. Handlingsprogram enligt mål 8:2 finns inte.</p>	<p>GUL</p>
<p>Pådrivande i barnskyddsrådet, samt i barnskyddsteamets utbildningsuppdrag. Nära kontakt med Barnahus.</p>	<p>BOiU har lagt stora resurser på barnskyddsrådet och deras symposier. BOiU har genom rådet kontakter med alla i Barnahus, men samarbetsvårigheter finns mellan vissa aktörer. Åtgärdsprogram för problemen finns.</p>	<p>GRÖN</p>
<p>Verka för utredning om länsprogram, för ökad samverkan mellan berörda parter i länet.</p>	<p>Ett läns-program behövs menar Läns-BO, och förslag har skrivits. Svårigheterna ovan har satt stopp för vidare diskussion.</p>	<p>RÖD</p>

3 Redovisning ekonomi

	2014 utfall	2014 budget	2014 intäkt
Bidrag från Landstinget i Uppsala län			1 073 725
Lönekostnader Läns-BO och övriga berörda på BOiU	895 000	930 000	
Övriga personalkostnader	1 000	10 000	
Utbildning, handledning	8 500	21 000	
Hyra och andra lokalkostnader	66 300	66 000	
Telefon, mobil och fast	10 300	11 000	
Datorer och internet	800	7 000	
Resor	2 200	17 000	
Kontorsmaterial, tidningar, facklitteratur	7 200	7 000	
Verksamhet, information, stöd till pilotverksamhet och möten.	13 000	180 000	
Styrgrupp	5 000	5 000	
Avsättning inför 2015	180 000		
TOTALT:	1 187 800	1 254 000	1 253 725*

* inkl 180 000 överskott från 2013